

6. Torhivlya Ukrayiny z Rosiyeyu zнову zrostaye: v chomu prychny [Ukraine's trade with Russia is growing again: what are the reasons] (2019). *S'ohodni*, Available at: <https://ukr.segodnya.ua/economics/enews/pochemu-torgovlya-s-rossiy-snovarastet-1204663.html>. (accessed 27.10.2020).
7. Pro SOT [About the WTO] (2019). *Postiynne predstavnytstvo Ukrayiny pry viddilenni OON ta inshykh mizhnarodnykh orhanizatsiyakh u Zhenevi*, Available at: <https://geneva.mfa.gov.ua/ua/ukraine-io/wto/about.10>. ((accessed 27.10.2020).
8. Global steel demand continues its broad recovery (2019). *World Steel Association*. Available at: <https://www.worldsteel.org/media-centre/press-releases/2019/worldsteel-shortrange-outlook-april-2019.html>. (accessed 27.10.2020).
9. Panchenko Yu. (2018) Tramp oholosyv viynu SOT: chym ryzykuye Ukrayina [Trump declares war on the WTO: what does Ukraine risk?]. *Yevropeys'ka pravda*, Available at: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/10/10/7072066>. (accessed 27.10.2020).
10. Torgovlya Ukrainy s YES: mify i real'nost'. (2018) [Trade between Ukraine and the EU: myths and reality]. Available at: <https://nv.ua/opinion/kazanzhy/torhovlja-ukrainy-s-es-mify-i-realnost-2467821.html>. (accessed 27.10.2020).

УДК 94:355 (477+438)

ВІЙСЬКОВЕ ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ І РЕГІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА У ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ: ВІД МИРОТВОРЧОГО БАТАЛЬЙОНУ ДО УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКОЇ БРИГАДИ

Санжаревський Олег

Національний університет «Острозька академія» (Острог, Україна)

e-mail: Sanzharevskiy@yahoo.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7911-4462>

Жовтенко Тарас

Національний університет «Острозька академія» (Острог, Україна)

e-mail: Zhovtenko@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7468-1572>

У статті досліджуються концептуальні й практичні аспекти військового партнерства між Україною, Польщею та Литвою в форматі створення дво- та тристоронніх військових одиниць, проблем та перспектив їх становлення та розвитку, а також ролі та місця, яке вони відіграють у забезпеченні національної безпеки України в умовах збройної агресії РФ та зміцнення регіональної та євроатлантичної безпеки.

Ключові слова: військова безпека, національна безпека, регіональна безпека, міжнародна безпека, військовий підрозділ, Україна, Польща, Литва, НАТО, миротворчі операції, російська агресія.

The article deals with conceptual and practical analysis of the foreign military cooperation of Ukraine in terms of strengthening national and international security.

Main focus is given to Ukraine's military cooperation with Poland and Lithuania, in the form of two- and three-party cooperation, generally implemented in the form of joint military units.

Authors pay much attention to bilateral (Ukrainian-Polish) and trilateral (Ukrainian-Polish-Lithuanian) military units' foundation, development and practical utilization in terms of Russian military aggression against Ukraine, as well as a factor of regional and Euro-Atlantic security systems.

Key words: military security, national security, regional security, international security, military unit, Ukraine, Poland, Lithuania, NATO, peacekeeping operations, Russian aggression.

Україна докладас значних зусиль задля створення стабільної системи міжнародного регіонального співробітництва, яка гарантує її політичну, економічну та воєнну безпеку. Важливу роль у цьому процесі відіграють і відігравали українські військові, які, попри значну кількість нарікань на не реформованість армії, часто набагато більш успішно ніж політики торують шлях України до Європи.

Особливо актуальними ці зусилля стали з огляду на російську агресію проти України, що почалася у 2014 році незаконною анексією АР Крим та окупацією частини Донецької та Луганської областей нашої держави.

Відтак усі безпекові та оборонні ініціативи, реалізовані Києвом на регіональному рівні, набули нового значення та якості, особливо військове партнерство України та Польщі, а також функціонування спільного військового підрозділу України, Польщі та Литви «УкрПолЛитБриг».

Найбільш успішно, з поміж європейських країн, розвивається співпраця України у військовій галузі з Республікою Польща. Ми в своїй статті прагнемо дослідити цей напрямок українсько-польських взаємин як приклад успішної реалізації інтеграційної ідеї. Військова інтеграція на батальйонному рівні посприяла обом країнам в посиленні їх регіональної безпеки. Проте цей процес розпочинався досить складно, часто сторони не до кінця розуміли один одного, що й відображено в матеріалах поточного архіву МЗС України, на базі яких ми й розглядаємо це явище.

Зазначимо, що в середині 90-х років минулого століття, «відповідальним» за налагодження взаємин з польською стороною виступав Прикарпатський воєнний округ, що безпосередньо межував з Польщею. Згідно з планом двостороннього співробітництва між Прикарпатським та Краківським округами на 1996 рік, в період з 8 по 10 липня, Прикарпатський військовий округ

відвідала делегація КрВО на чолі з командуючим військами округу генералом дивізії Зеноном Бриком. В склад делегації входили: начальник оперативного відділу округу полковник З. Ключінські, командир 14 тбр полковник В. Зелінські.

В ході візиту відбулися зустрічі та переговори з командуванням Прикарпатського військового округу, знайомство з організацією бойової підготовки, життя та побуту підрозділів 310 та 7 мп 24 мд., 232 загальновійськового полігону округу.

В ході переговорів сторони підкреслювали, що стосунки між округами розвиваються динамічно, налагоджується співпраця як по лінії командування округами, так і між окремими управліннями, родами військ та служб, частинами та підрозділами, про що свідчать контакти між округами на протязі 1996 року (обмін делегаціями в лютому та квітні 1996 року та участь підрозділу 14 тбр КрВО в багатонаціональних навчаннях «Щит миру – 96» в червні 1996 року на Львівському полігоні).

В ході зустрічі підкреслювалось, що рівноправні, партнерські стосунки між арміями сусідніх держав набувають особливої важливості після візиту тодішнього

Президента України Л.Д.Кучми до Варшави, підписання цілої низки угод з РП про стратегічне партнерство [1].

Як польська, так і українська сторони, головну увагу в ході зустрічі зосереджували на питаннях створення, на підставі рішення міністрів оборони України та Польщі від жовтня 1995 року, спільного батальйону збройних сил.

В ході переговорів остаточно було погоджено, що його організаційно-штатну структуру має складати: командування і штат батальйону, ротоуправління, чотири механізованих роти (по дві від кожної сторони), змішану роту спеціальних військ (протитанковий взвод, два мінометних взводи та взвод НПО) і роту забезпечення. Загальна чисельність батальйону складатиме 662 чоловіка, в тому числі 336 з української сторони і 326 – з польської. Базою формування батальйону стануть підрозділи 310 мп 24 мд та 14 тбр ВП.

Польська сторона запропонувала прискорити роботи по створенню батальйону з тим, щоб сформований до вересня 1996 року він зміг взяти участь у навчаннях „Татри-96”, які відбувалися з 15 по 26 вересня на території КрВО. Командування КрВО планувало організувати спеціальну підготовку батальйону протягом 10 днів, з 15 по 25 вересня у центрі підготовки миротворчих сил ООН в м. Кельце (РП).

Командуванням Прикарпатського ВО було запропоновано задіяти у підготовці та проведенні навчань дві механізовані роти з української та польської сторони. Ця пропозиція була прийнята польською стороною.

В ході переговорів також ухвалили, що всі витрати на підготовку українських підрозділів в навчальному центрі ООН м. Кельце та участь в навчаннях бере на себе польська сторона.

Всі питання переміщення підрозділів через кордон, вирішення прикордонних та митних процедур узгоджувалися в робочому порядку.

В ході візиту польською стороною неодноразово і наполегливо підкреслювалась зацікавленість у розвитку партнерства між Збройними Силами України та РП, висловлювалась думка про те, що Україна і РП становлять важливий фактор у створенні стабільності в Європі, з урахуванням того, що ніхто із розвинених держав заходу не чекає наші держави ні в економічних європейських структурах, ні в НАТО (1996 р.), нам слід об'єднати наші економічні та військові потенціали, щоб більш ефективно вирішувати питання оборони державного суверенітету та незалежності своїх країн.

25–26 лютого 1997 року в штабі Краківського військового округу (м. Краків) відбулася робоча зустріч представників Міністерства національної оборони РП (МНО РП) і Міністерства оборони України, яка була присвячена обговоренню проблемних питань, пов'язаних із створенням спільного українсько-польського батальйону [2].

До складу польської делегації (17 осіб) на чолі з заступником директора департаменту військових закордонних справ МНО РП полковником С. Маліновським увійшли представники МНО РП, Генерального штабу Війська Польського, а також Краківського ВО.

Українську делегацію у складі 5 осіб очолював заступник начальника штабу Прикарпатського ВО генерал-майор А. Христич. Під час зустрічі обговорювалися наступні питання:

- сучасний стан спільного українсько-польського батальйону; правова база, яка регламентує функціонування спільного батальйону; організаційно-штатна структура батальйону та його матеріально-технічне забезпечення;
- фінансове забезпечення батальйону;
- бойова підготовка особового складу батальйону;
- напрямки його використання у майбутньому;
- можливість участі третіх країн у функціонуванні спільного батальйону.

За рішенням керівництва МНО РП із бойового складу Краківського ВО на постійній основі були виділені сили та засоби, які входять до складу спільного українсько-польського батальйону. Командування і штаб польської частини батальйону займалися бойовою підготовкою за окремим планом під постійним контролем керівництва МНО РП і ГШ ВП.

Польська сторона на той час вже розробила проект кошторису витрат на оснащення та утримання польської частини спільного батальйону. З цією метою на 1997 рік у бюджеті МНО РП були виділені відповідні кошти. Все це свідчить про серйозність підходу керівництва МНО РП до проблеми створення спільного українсько-польського батальйону.

Треба зазначити, що аналіз документів щодо даної проблеми з українського боку, не такий оптимістичний. На жаль, української стороною практично не була підготовлена до переговорів, не

мала жодних конкретних розрахунків. До того ж рівень та склад делегації ЗС України не був уповноважений приймати відповідні рішення. Більш того, згідно з думкою генерал-майора А. Христича, головною метою створення спільного українсько-польського батальйону є «розширення співробітництва між Краківським та Прикарпатським військовими округами та обмін культурними і спортивними делегаціями» (?!). Це викликало здивування польської сторони. У зв'язку з чим старший помічник ВАР в РП підполковник Онишко 1-А. зачитав зміст спільного комюніке, підписаного Міністром оборони України В. Шмаровим і Міністром національної оборони РП З. В. Оконським про створення спільного українсько-польського батальйону для проведення миротворчих операцій в рамках міжнародних організацій.

Під час переговорів сторони узгодили текст міждержавної двосторонньої угоди про створення українсько-польського батальйону, яку планувалося підписати Міністрами оборони України і Польщі в березні-квітні 1997 року.

Сторони погодилися з думкою про те, що головною проблемою функціонування спільного батальйону є система тилового забезпечення та зв'язку, які мають відповідати міжнародним стандартам на прикладі досвіду участі військових підрозділів України і Польщі у проведенні миротворчих операцій на Близькому Сході та у Боснії і Герцеговині. Польська сторона запропонувала використати нову польську систему радіозв'язку, яка виробляється в Польщі за ліцензією французької фірми «Томсон» і відповідає сучасним вимогам. У свою чергу українська сторона в розрахунок за це могла б надавати польській частині спільного батальйону колісні БТРи, яких не має Військо Польське.

Польська сторона запропонувала своїм українським колегам інтенсифікувати процес організаційного створення спільного батальйону з метою його завершення до червня 1997 року. Після чого доповісти дипломатичним шляхом про факт його створення Організації Об'єднаних Націй і одержати мандат ООН на його використання у миротворчих операціях під егідою цієї організації.

За пропозицією польської сторони наприкінці березня 1997 року у Львові відбулася наступна робоча зустріч представників військових відомств України і Польщі у складі галузевих фахівців для остаточного обговорення та затвердження організаційно-штатної структури спільного підрозділу, програми бойової підготовки, матеріально-технічного забезпечення та ін.

Слід підкреслити, що у Міністерстві національної оборони РП і штабі Краківського військового округу були створені спеціальні групи, які відповідали і безпосередньо займалися практичною реалізацією завдань по підготовці польської частини спільного українсько-польського батальйону.

Експерти з української сторони, що курували дану проблематику зазначали в цьому контексті, що ані штаб батальйону, ані особовий склад не займалися підготовкою за окремим

планом. Тобто, їх щоденна діяльність полягала на виконанні завдань військової частини, а не спеціального підрозділу.

На підставі вищезгаданого аналізу і обговорення проблеми? було прийняте рішення здійснити наступне:

Для своєчасного виконання завдання створення спільного українсько-польського батальйону необхідно терміново прийняти політичне рішення на вищому рівні державної влади України, надання йому пріоритетного напрямку. Лише такий підхід дозволить інтенсифікувати процес створення батальйону та пошуку бюджетного фінансування його реалізації.

Якщо виконання цього завдання, як і раніше, буде покладене лише на командування Прикарпатського ВО, то його своєчасне виконання буде неможливим. Тому необхідно піднести рівень відповідальності за реалізацію плану створення батальйону з округу до Міністерства оборони, що позитивно вплине на своєчасність і компетентність рішень, що прийматимуться.

Необхідно терміново виділити сили та бойові засоби української частини спільного батальйону. Здійснювати підготовку командування, штабу та особового складу за окремим планом, в т.ч. й мовну підготовку (англійська мова).

До чергової робочої зустрічі представників військових відомств України і Польщі у березні 1997 р. завершити розробку організаційно-штатної структури батальйону, кошторису на утримання української частини батальйону, пропозицій щодо системи матеріально-технічного забезпечення, системи радіозв'язку (цілком доцільно використати польську пропозицію).

У березні 1997 року завершити процес узгодження з відповідними державними структурами України проекту угоди про створення спільного українсько-польського батальйону з метою його підписання у найближчому майбутньому.

Зазначалося, що своєчасне виконання вищезгаданого безпосереднім чином може вплинути на міжнародний авторитет України та її Збройних Сил.

Нарешті, 26 листопада 1997 року в м. Варшава Міністрами оборони України та Польщі була підписана Угода між Україною та Республікою Польща у справі створення спільної військової частини для участі в міжнародних миротворчих і гуманітарних операціях під егідою міжнародних організацій [3].

В угоді чітко обумовлюються питання, пов'язані зі створенням, структурою, командуванням спільного батальйону, визначається, в яких міжнародних миротворчих операціях батальйон може брати участь. Також визначаються статус та умови проходження служби українськими та польськими військовослужбовцями. В угоді міститься інформація про умови матеріального та іншого забезпечення національних частин, а також йдеться мова про фінансування національних складових частин батальйону та інше [3].

Батальйон оцінили в Хартії Україна-НАТО як вартий підтримки і наслідування приклад порозуміння і співпраці армій Центральної Європи. Проводилися по черзі у Великобританії і в

Україні польсько-українсько-англійські навчання повітрянодесантних підрозділів «Козацький степ». Важливим елементом кооперації обох сторін була і є програма „Партнерство заради миру” (Польща та Україна брали участь у спільних військових маневрах «Козацький степ – 97» та «Бравий Орел – 97») [6].

Верховна Рада України ратифікувала договір про спільний польсько-український батальйон миротворчих сил лише у липні 2001 року, коли почалася його миротворча місія в Косові в рамках контингенту КФОР, де він здобув собі дуже хороші оцінки командування та прихильність албанських і сербських мешканців Косова. 9 січня 2001 року президенти Польщі і України особисто інспектували діяльність польсько-українського батальйону у Косові [6]. Польський дослідник Г. Корчинський зазначає ще й той факт, що в складі батальйону у Косові служив ще й литовський підрозділ (30 осіб), вказує на можливі перспективи на майбутнє [4].

Ідея створення тристороннього підрозділу зародилася ще у 2007 році, за два роки було укладено першу угоду про наміри. Але за часів президентства Віктора Януковича роботу зі створення спільної бригади було зупинено. Військові очільники також зауважили, що тристороння військова одиниця відкрита для поповнення іншими країнами-учасницями.

Спільний військовий підрозділ «УкрПолЛитБриг» було створено 24 липня 2015 року для виконання миротворчих завдань під егідою ООН, НАТО та ОБСЄ.

Угодою [8], підписаною міністрами оборони України, Польщі та Литви (Степаном Полтораком, Томашем Семоняком та Юозасом Олекасом), фактично деталізуються умови створення тристоронньої військової одиниці. Це своєрідне доповнення угоди, яку у вересні 2014 року було укладено у Варшаві за присутності президента Польщі Броніслава Комаровського.

Обумовлено, що загальна чисельність контингенту становитиме близько 4,5 тисяч військових, кажуть в українському Міноборони. Причому найбільше серед них буде поляків – близько 3,5 тисяч осіб. Українців в «УкрПолЛитБригу» має бути майже 550, литовців – на дві сотні менше.

Командування бригади обиратимуть на три роки за ротаційним принципом, аби в ньому були представлені всі три держави. Командири та заступники проходилимуть обов’язкову міжнародну сертифікацію [7].

Командний штаб бригади розміщено у безпосередній близькості до українсько-польського кордону – в місті Любліні. Проте український компонент тренуватиметься і перебуватиме на міжнародному миротворчому полігоні на Львівщині.

Робочою мовою «УкрПолЛитБригу» є англійська, а це означатиме, що бригада максимально буде інтегрована у євроатлантичні військові структури.

Литовський міністр Юозас Олекас назвав угоду «кроком до членства України в НАТО», а також хорошою платформою для обміну і вдосконалення навичок військовими трьох держав. «З

наступного тижня у Любліні кожна з країн представить чотири батальйони для бригади. Після цього ми сплануємо подальші командно-штабні навчання», – додав Юозас Олекас [9].

У 2016 році, відповідно до річної програми підготовки, литовсько-польсько-українська бригада взяла участь у сертифікаційному навчанні, за підсумками якого підтвердила набуття повних операційних спроможностей за стандартами НАТО. За результатами участі «УкрПолЛитБригу» у багатонаціональних командно-штабних навчаннях Common Challenge-16, у грудні Міністром національної оборони Республіки Польща А. Мацеревичем, Міністром національної оборони Литовської Республіки Р. Кароблісом і заступником Міністра оборони України з питань європейської інтеграції І. Долговим було підписано Сертифікаційного листа, який підтверджує готовність бригади виконувати місії з підтримки миру відповідно до стандартів НАТО [10].

Окрім розвитку бойової спроможності і подальшого впевненого руху до стандартів НАТО, які в свою чергу наближали Україну до тіснішої співпраці з Альянсом, «УкрПолЛитБриг» розглядався як потенційний інструмент розв'язання збройного конфлікту з РФ на Донбасі.

Так, восени 2017 року Україна обговорила питання участі «УкрПолЛитБригу» у потенційній майбутній миротворчій місії ООН на Донбасі [5]. І хоча остаточне рішення про розгортання такої місії прийняте не було, опція використання потенціалу «УкрПолЛитБригу» для врегулювання конфлікту і в якості інструмента забезпечення безпеки в регіоні Центрально-східної Європи залишається на порядку денному.

Загалом подальший перебіг історичних подій засвідчив вірність і обґрунтованість україно-польських та тристоронніх україно-польсько-литовських зусиль в напрямку військової співпраці. Цілковито вірогідно, що структури, створені в результаті практичної реалізації такої кооперації, відіграють позитивну роль не лише в євро-атлантичній інтеграції України, але й у, власне, європейській інтеграції нашої держави. Адже це один з небагатьох вдалих прикладів рівноправного співробітництва в сфері безпеки у взаєминах України та країн Європи, який, однак, не отримав достатньої інформаційної підтримки від держави.

Крім того, безумовно позитивним і практичним моментом є можливість використання цих спільних напрацювань для реального зміцнення обороноздатності України в умовах триваючої російської агресії, а також практичного зближення України з НАТО, не лише в статусі партнера з особливим статусом, але й у форматі реальних кроків до інтеграції держави в систему колективної безпеки Альянсу.

Джерела та література

1. Поточний архів МЗС України. УКОР. Інформаційна довідка щодо створення українсько-польського батальйону. – 1999 р.

2. Поточний архів МЗС України. UKOR. Про проблеми спільного українсько-польського батальйону. – 1999 р.
3. Поточний архів МЗС України. UKOR. Угода між Україною та Республікою Польща у справі створення спільної військової частини для участі в міжнародних миротворчих і гуманітарних операціях під егідою міжнародних організацій. – 1999 р.
4. Корчинський Г. Двостороння кооперація України та Польщі в сфері миро творчості / Г. Корчинський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.niss.gov.ua/ukraine-poland.com
5. Киев и Вильнюс обсуждают возможность привлечения УкрПолЛитбриг к миротворческой миссии ООН на Донбассе // Интерфакс-Украина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://interfax.com.ua/news/political/455738.html> (28.10.2020)
6. Сівець М. Україна і Польща: підсумовуючи досягнуте / М. Сівець // Дзеркало тижня. – 2001. – № 32–33.
7. Угода між урядами України, Литви і Польщі щодо створення спільної військової частини Litpolukrbrig // Верховна рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440_003-17#Text (20.10.2020)
8. Україна, Литва і Польща підписали угоду про створення спільної військової частини // УНІАН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/army/987181-ukrajina-litva-i-polscha-pidpisali-ugodu-pro-stvorennya-spilnoji-viyskovoji-chastini.html> (25.10.2020)
9. Україна створила спільну військову бригаду з Польщею та Литвою // DW [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dw.com/uk/україна-створила-спільну-військову-бригаду-з-польщею-та-литвою/a-18606330> (22.0.2020)
10. Тристороння бригада литполукрбриг набула бойових спроможностей відповідно до стандартів НАТО // Defence Express [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://old.defence-ua.com/index.php/home-page/2287-trystoronnya-bryhada-lytpolukrbryh-nabula-boyovykh-spromozhnostey-vidpovidno-do-standartiv-nato> (25.10.2020)

References

1. Potochnyi arhiv MZS Ukrainy. UKOR. Informatsiyna dovidka shchodo stvorennia ukrainsko-polskogo batalionu.
2. Potochnyi arhiv MZS Ukrainy. UKOR. Pro problemy spilnogo ukrainsko-polskogo batalionu.
3. Potochnyi arhiv MZS Ukrainy. UKOR. Ugoda mizh Ukrainoyu na Rspublikoyu Polshcha u spravi stvorennia spilnoyi viyskovoyi chastyny dla uchasti v mizhanrodnyh myrotvorchyh i gumanitarnyh operatsiyah pid egidoyu mizhnarodnyh organizacij.
4. Korchynskiyi G. Dvostoronnia kooperatsiya Ukrainy ta Polshchi v sferi myrotvorchosti / G. Korchynskiyi [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: www.niss.gov.ua/ukraine-poland.com (10.09.2020).

5. Kiev i Vilnius obsuzhdaiut vozmozhnost privlechenia UkrPolLitBriga k mirotvorcheskoi missii na Donbasse // Interfaks-Ukraina [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://interfax.com.ua/news/political/455738.html> (28.10.2020).

6. Sivets M. Ukraina i Polshcha: pidsumovujuchy dosiagnute / M. Sivets // Dzerkalo tyzhnia. – 2001. – № 32–33.

7. Ugoda mizh uriadamy Ukrainy, Lytvy i Polshchi shchodo stvorennia spilnoi vijskovoii chastyny Litpolukrbrig // Verkhovna rada Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440_003-17#Text (20.10.2020)

8. Ukraina, Lytva i Polshcha pidpysaly ugodu pro stvorennia spilnoi vijskovoii chastyny // UNIAN [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.unian.ua/army/987181-ukrajina-litva-i-polscha-pidpisali-ugodu-pro-stvorennia-spilnoi-vijskovoii-chastini.html> (25.10.2020)

9. Ukraina stvoryla spilnu vijskovu brygadu z Polshcheiu ta Lytvoiu // DW [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.dw.com/uk/україна-створила-спільну-військову-бригаду-з-польщею-та-литвою/a-18606330> (22.0.2020)

10. Trystoronnia brygada lytpolukrbryg nebula boiovyh spromozhnostei vidpovidno do standartiv NATO // Defence Express [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://old.defence-ua.com/index.php/home-page/2287-trystoronnya-bryhada-lytpolukrbryh-nabula-boyovykh-spromozhnostey-vidpovidno-do-standativ-nato> (25.10.2020)

УДК 323

У ПОШУКАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ

Ліннік Юрій

Рівненська медична академія (Острого, Україна)

future.of.ukraine87@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0203-2714>

В статті йде пошук української національної ідеї. Через призму історизму автор намагається у статті сформулювати українську національну ідею, яка б консолідувала суспільство.

Ключові слова: українська національна ідея, розвиток, консолідація, поступ.

В статье идет поиск украинской национальной идеи. Через призму историзма автор пытается в статье сформулировать украинскую национальную идею, которая бы консолидировала общество.